

Provinsen ligner een stor fed hamburger

Siger Dan Turell, der er træt af den danske lyrik for tiden og i stedet skriver krimier

Af HENRIK JOHANSEN

Dan Turell, du skildrer provinsbyen Rodby som et åndens fængsel og et korrupsionens mekka. Hvad har du egentlig imod provinsen?

– Jeg har da ikke noget imod menneskene i provinsen, men udviklingen dér bekymrer mig. Igennem ti år har jeg rejst Danmark tyndt som musiker og foredragsholder, og det, der har slået mig mest, er, at det hele bliver mere og mere ensartet. Tidligere var der en særlig stemning i Ålborg, en anden i Esbjerg og så videre. Men nu, tjah... nu ligner det hele efterhånden een stor fed burger king. Det samme sker naturligvis i København, men medens vi her har ti forskellige kedsommeligheder at vælge imellem, så har man i en provinsby kun en...

– Føler du, at du som indfødt københavnner er i stand til at give et sandfærdigt billede af en dansk provinsby?

– Nej, men det prøver jeg heller ikke på. Jeg prøver at give et billede af, hvordan en provinsby ser ud set med hovedstadsbriller. Jeg tager pis på provinsen, men jeg ville da ønske, at der var en eller anden forfatter fra Ringkøbing eller Skive, der ville gøre det samme med hovedstaden.

To slags USA

– Du sagde noget om den tiltagende ensartethed. Men er det,

der sker, ikke blot, at vi amerikaniseres, og det har du da været en begejstret lovsanger for?

– Forstå mig nu ret. Den amerikanske »way of life« har både en god og en dårlig side. Den gode side er frækheden, selvstændigheden – the selfmade man, ikke? – medens den dårlige side er alt det her »fast food service« og »hamburger stands«.

For mig at se er det kun den dårlige side, som vinder frem her. Selvstændighed og frækhed er noget af det, vi har mindst af her i Danmark, hvor alle som hunde farer rundt og logrer for dem, der er lidt større end dem selv.

– Sådan er det ikke »over there«. Husk på, USA har aldrig haft nogle grever og baroner. Det var et nyt land, der skulle bygges op fra grunden, og den, som brugte sine næver bedst, blev en rig mand. Det har givet amerikanerne en dristighed, vi slet ikke kan forestille os her i dette land, hvor vi er så pakkede ind i vat fra fødsel til død – fra den første ble til ligkisten – det offentlige sørger for alt.

Vi er vindere

– Det lød som et refrain på Glistrups vise. Er du blevet fremskridtsmand på dine gamle dage?

– Nej, det er jeg ikke. Jeg synes, Glistrup er dybt asocial, og jeg er faktisk imponeret over de sociale goder, vi har i Danmark, – og det er amerikanerne også. Vi er vel et af de eneste lande i verden, hvor man kan gå ind på et bibliotek og låne en hvilken som helst bog gratis. Det er jeg s'gu stolt af.

Men medens det er den positive side af vort samfund, så kommer vi ikke uden om den negative, og det er, at danskerne er blevet utroligt dovne og selvmedlidende.

– På den ene side hoverer du over, at vi er et ynkeligt og uselvstændigt folk, men på den anden side er du glad for den offentlige service, og du vil ikke være asocial over for de svage. Er du ikke lidt tvetydig?

– Jamen, det er to forskellige

ting. Jeg synes, det er udmærket, at vi har et sikkerhedsnet for taberne, men jeg synes godt, nogle stykker af os kunne vedtage, at vi s'gu ikke er tabere. Vi er vindere.

Oberstens rosenbed

– Og nu vil du være vinder som krimi-forfatter. Hvem er dine forbilleder i den genre?

– Raymond Chandler, Dashiell Hammet og George Simonon, det er de tre store for mit vedkommende.

– Hvorfor netop dem. Hvad synes du f.eks. om Agathe Christie?

Dan Turell vrider sig i stolen og sukker højlydt.

– Agathe Christies bøger kunne jeg lave med venstre hånd. Når jeg læser en kriminalroman, er jeg faktisk temmelig ligeglad med, hvem der kommer

Dan Turell — der er klumpspil foran lyrikmålet...

til at træde i oberstens rosenbed klokken 16.38, den fredag eftermiddag, domprovsten blev myrdet i biblioteket. Altså kort sagt,

krimier som Agathe Christies lever på en konvention, der er nedjökket for hundrede år siden.

— Den krimi, jeg holder af, er den moderne. Det er den, der finder sted i storbyen. Den, hvis fangarme strækker sig fra Ho-

vedbanegården til business-loungen i lufthavnen, fra de interkontinentale hoteller til de tarveligste bordeller og fra avisredaktionerne til marko-push-erne. At have fingrene i storbyens nervetråde, det er alfa og omega for en god krimi.

— Mit støvste idol, Raymon Chandler, sagde engang, at den ideelle krimi-forfatter er en umulighed. Det er, fordi halvdel af krimien er at konstruere et virkelig grundigt tilrettelagt »plot«, sådan som Agathe Christie. Men de, som kan det, kan kun det. De magter ikke at skabe en rap dialog, et levende miljø af kød og blod, som er den anden halvdel.

Men de, som evner det, de gider s'gu ikke sidde og mørkle med, hvem der tramper tre blomster i småstykker, tre minutter før mordet finder sted. Derfor vil man aldrig finde den ideelle krimi-forfatter, det er to halvdele af hjernen, som ikke kan mødes — som Nato- og Warsawapagten, hvis du forstår.

Behagelig niche

— Har du definitivt sagt farvel til lyrikken, eller er dine krimier bare sidespring?

— Tjah, at jeg er begyndt at skrive krimier, er vel nærmest »for the hell of it«, som de siger i USA. Det, der finder sted i dansk lyrik nu, finder jeg så barnagtigt, at jeg simpelthen ikke gider at være med. Jeg har ikke udgivet en digtsamling i fire år. Ganske vist har jeg to liggende i skuffen, men dem har jeg ikke lyst til at udgive lige nu.

For mig er kriminalromanen en ganske behagelig niche at krybe ind i.

— Men selv om du ikke bryder dig om den lyrik, der nu er fremme, bliver dine ting vel hverken bedre eller dårligere af det. Så kan du strengt taget være ligeglad og bare udgive det, du har på hjerte?

— Nej, det er et rent teoretisk synspunkt. Litteratur kan sammenlignes med fodbold, og det, der sker nu, er et frygteligt klumpspil ved lyrikmålet. Vil man spille ordentlig fodbold, må man søge et andet sted hen på banen.